

Voorbereidend jaar op hoger onderwijs na arbeidsmarktfinaliteit: sterker met partners

NETWERKVOORMIDDAG 26 MAART 2025

Welkom!

- ✦ De nieuwe eindtermen en leerplannen voor het **voorbereidend jaar op hoger onderwijs met structuuronderdeel na arbeidsmarktfinaliteit** zijn klaar.
- ✦ Eerste leerlingen starten september 2025 en kunnen vanaf september 2026 starten met een bacheloropleiding.
- ✦ **Hoe brengen we hen zo sterk mogelijk aan de start?**
- ✦ **Hoe kan dit sterker met partners?**

Inhoud

- ✦ Hervorming en nieuwe eindtermen
- ✦ Aanbod hoger onderwijs
- ✦ Inspirerende samenwerkingspraktijken
- ✦ *Korte pauze*
- ✦ Gesprekstafels
- ✦ *Napraten*

Hervorming, eindtermen, leerplannen

PETER DRUYTS, HOOFDADVISEUR SECUNDAIR ONDERWIJS PBD-GO!

- ✦ Wat is er veranderd?
- ✦ Wat is de focus in de eindtermen en leerplannen?
- ✦ Hoe krijgt dit concreet vorm in het curriculum?
- ✦ Wat betekent dit voor onze leerlingen?
- ✦ Waar liggen de kansen van samenwerking met HO?

Wat is er veranderd?

- ◆ Huidige situatie:
 - Leerlingen die een zevende specialisatiejaar gevolgd hebben
 - Leerlingen die een zevende naamloos jaar gevolgd hebben
 - ➔ *Diploma secundair onderwijs met toegang tot bacheloropleidingen*
- ◆ Onvoldoende voorbereid voor bacheloropleidingen
 - Leerlingen die een zevende specialisatiejaar gevolgd hebben
 - ➔ *Extra PAV*
 - Leerlingen die een zevende naamloos jaar gevolgd hebben
 - ➔ *Selectie van doelen uit basisvorming en specifiek gedeelte tso bepaald door de onderwijsverstrekkers*

Wat is er veranderd?

♦ Nieuwe situatie:

- *Leerlingen die een zevende specialisatiejaar gevolgd hebben:*
 - ➔ *Behoud van diploma OK3 zonder toegang tot bacheloropleidingen (enkel voorbereiding op de arbeidsmarkt)*
- *Leerlingen die een zevende naamloos jaar gevolgd hebben:*
 - ➔ *Upgrade naar een diploma OK4 met toegang tot bacheloropleidingen*
 - ➔ *Nieuwe benaming*
 - ➔ *Gemeenschappelijke en gerichte selectie van doelen uit de tweede en derde graad dubbele finaliteit om de slaagkansen te verhogen*

Wat is de focus in de eindtermen / leerplannen?

- ✦ Focus uit de basisvorming dubbele finaliteit:
 - *Nederlands (SC 2): ruime selectie*
 - *Andere talen (SC 3): ruime selectie via een keuze uit Frans of Engels*
 - *Wiskunde (SC 6): ruime selectie*
 - *Wetenschappen (SC 6): beperkte selectie*
 - *Leercompetentie (SC 13)*
 - *Loopbaancompetentie (SC 15)*
- ➔ *Voor alle leerlingen gelijk, ongeacht het profiel*

Wat is de focus in de eindtermen / leerplannen?

- ✦ Focus uit de specifieke vorming dubbele finaliteit:
 - *Generieke doorstroomcompetenties (WD 1)*
 - ➔ *Voor alle leerlingen gelijk, ongeacht het profiel*
- ✦ Rekening houdend met het profiel van de leerlingen:
 - *Minimum 1 doel uit een selectie specifieke minimumdoelen dubbele finaliteit om voeling te krijgen met een bepaald wetenschapsdomein*
 - ➔ *Inspelen op het profiel van de leerlingen (kan verschillend zijn)*

Wat is de focus in de eindtermen / leerplannen?

✦ Domeinen (gekozen in functie van mogelijk vervolgonderwijs):

- *Talen*
 - *Wiskunde*
 - *Biologie*
 - *Chemie*
 - *Toegepaste aardwetenschappen*
 - *Fysica*
 - *Stem*
 - *Labo*
 - *Bewegingswetenschappen*
 - *Psychologie*
 - *Pedagogie*
 - *Economie*
 - *Bedrijfswetenschappen*
-

Hoe krijgt dit concreet vorm in het curriculum?

Vorbereidend jaar op hoger onderwijs na structuuronderdeel met arbeidsfinaliteit

Indicatieve lessentabel

	Totaal
Nederlands	6
Engels of Frans	7
Wiskunde	7
Natuurwetenschappen	4
Specifieke vorming	4
Vrije ruimte	4
Totaal	32

Wat betekent dit voor onze leerlingen?

- ✦ Duidelijke keuze: arbeidsmarkt – vervolgonderwijs
 - ✦ Betere / gerichtere voorbereiding op bacheloropleiding
 - ✦ Zwaar pakket
 - ✦ Mooie kansen op aansluiting secundair – hoger onderwijs
-

Waar liggen de kansen van samenwerking met H0?

Vorbereidend jaar op hoger onderwijs na structuuronderdeel met arbeidsfinaliteit

Indicatieve lessentabel

	Totaal
Nederlands	6
Engels of Frans	7
Wiskunde	7
Natuurwetenschappen	4
Specifieke vorming	4
Vrije ruimte	4
Totaal	32

Waar liggen de kansen van samenwerking met H0?

✦ Specifieke vorming of vrije ruimte / SC 13 / SC 15

- *Doelen die vaak in eerste jaar bachelor aan bod komen → kan dus in uitwisseling gebeuren (leerling volgt dit in het hoger onderwijs)*
- *Niet de bedoeling dat de leerling de woestijn in gestuurd wordt maar wel intensieve begeleiding:*
 - Met leerlingen bekijken hoe ze de volgende les moeten voorbereiden
 - Met leerlingen bekijken hoe ze de leerstof die gezien is tijdens de les structureren
 - Met leerlingen bekijken hoe ze de geziene leerstof moeten verwerken
 - Met leerlingen bekijken hoe ze gaan plannen
 - Met leerlingen studiemethodes inoefenen
 - ...

In samenwerking secundaire school – hoger onderwijs

Aanbod

EHB, AP, HOGENT, HOWEST EN PXL

- EhB ondersteunt leerlingen en leraren SO via:
 - **Workshops** voor leerlingen
 - Aanbod *digital* en *health & science*
 - Introductie in Medialab of Fablab
 - Op maat
 - **Studiekeuzebegeleiding** op onze campussen: kom kennismaken met het onderwijs aan EhB via een algemene sessie over het HO en opleidingspresentaties
 - **Schoolbezoek**: volg een les naar keuze en proef de sfeer tijdens een rondleiding van onze EhB-ambassadeurs
 - **Openlesweek** op onze verschillende campussen tijdens de krokusvakantie
 - **Pedagogische** en **digitale bij- en nascholingen** voor leraren
- Doe als laatstejaars SO echte studie-ervaring op en volg een vak aan EhB met **Kickstart**
- Neem als 6^e of 7^e jaars de **Rehbel-prijs** in ontvangst voor jouw uniciteit!

Wil je meer weten of heb je interesse in ons aanbod?
Neem dan snel contact op met **Jessie**!

Klik op de **links** voor meer informatie op onze website

HOGENT, partner van het secundair onderwijs

- Samen werk maken van een goede studiekeuze: infosessie 'Wegwijs in het hoger onderwijs', infosessie 'Financiering in het hoger onderwijs', brochures, beurzen, openlesdagen, workshops, ambassadeurs, rolmodellen, begeleiding en jurering ...
- Workshops voor leerlingen: op de school zelf / op de HOGENT-campus, aanbod en op maat
- Voorproeven van het hoger onderwijs
- Delen van expertise: studiedagen, op maat, navormingen, workshops, onderzoekscentra [Learning in Diversity](#) en [Equality](#)
- Ondersteuning van pioniersstudenten: [ontmoet Dogokan](#)

Huidig aanbod Howest voor scholen SO

- Project 'A Head Start'
 - Leerlingen uit de 3e graad volgen een aantal opleidingsonderdelen
- Toelichting Hoger onderwijs
 - infosessies + opleidingsmarkt voor leerlingen en ouders
 - Infosessies op de scholen
- Kennismaken met onderwijs aan de Hogeschool
 - Workshops vanuit alle opleidingen (op de secundaire school of campus Howest)
 - Duik in het hoger onderwijs: kennismakingsdagen voor leerlingen en leerkrachten
 - Proefstuderen / open lesdagen

Workshops 7^e jaar voorbereidend HO

(Naamloos leerjaar)

**DE HOGESCHOOL
MET HET NETWERK**

5 workshops on campus

- 1. Tips & tricks bij jouw studiekeuze**
- 2. Studievaardigheden in het HO (deel 1) – hybride**
- 3. Leer jezelf in kaart brengen**
- 4. Studievaardigheden in het HO (deel 2)**
- 5. Toelichting HO**

→ Steeds met voorbereiding & reflectie in het SO

→ Werkbundel Studiekeuze door Hogeschool PXL

Smart Start

- **Tot 10SP opnemen onder creditcontract**
 - Kan leiden tot vrijstelling in de opleiding
- **Individueel / klasverband (7^e jaar)**
- **Kennismaken met cultuur hoger onderwijs**
- **Overgang naar hoger onderwijs vereenvoudigen**
- **Inzicht bieden in inhoud van de graduaats-/bacheloropleiding**
- **Doordachte studiekeuze**
- **Groei in zelfstandigheid**
- **Flexibiliteit!**

Klaar voor het hoger onderwijs?

Samenwerkingsverband zevende
voorbereidend jaar en AP Hogeschool

Aanbod van AP

- Onthaalmoment op onze campus in september
- Lerend netwerk met andere scholen die in het project zitten
- Toegang tot onze digitale leeromgeving (met toetsmogelijkheden niveau Nederlands – rekenvaardigheden – leer- en studiemotivatie)
- Aanbod open seats
- Focusgesprekken door een lector van AP
- Expertisedeling door lectoren die al een aantal jaar in het project meewerken

Samenwerking met scholen

Enkele inspirerende samenwerkingspraktijken

Inspirerende voorbeelden

Samenwerking met GO! atheneum Athena

Startpunt: Samenwerking 7^e jaar Fundamentele vorming digitale creatie

- Doel: Slaagkansen in het hoger onderwijs vergroten in verwante opleidingen HO
- Hoe?
 - Samenwerking inhoudelijk aanbod
 - Delen infrastructuur: lessen op campus Howest
 - Gastcolleges van lectoren Howest
 - Workshops executieve functies
 - Kennismaking met onderwijs in het Hoger onderwijs (les van een lector, les in een grotere groep, 2u les ipv 50', ...)

Volgende stap: Samenwerking verder uitbouwen voor 7^e specialisatiejaar HO

» 7DE JAAR FUNDAMENTELE VORMING DIGITALE CREATIE

Droom je ervan om digitale creaties te maken, maar mis je nog enkele basisvaardigheden? Dan is deze opleiding speciaal voor jou ontworpen!

WAT LEER JE?

Wiskundige vaardigheden

Preproductie vaardigheden

- Creatief denken, fotobewerking etc.

Algemene IT-vaardigheden

Talen

- Academisch Nederlands & Engels

Algoritmen en programmeer vaardigheden

- Logisch en probleemoplossend denken
- Problemen oplossen d.m.v scriptingtaal

Algemene vaardigheden hoger onderwijs

- Plannen & organiseren, leerstrategie, metacognitieve skills etc.

Introductie creatieve tools en technologie

- 3D, grafische vaardigheden en basisprincipes
- Navigeren in 3D-omgeving, videogame basiskennis, digitale bewerkingstools etc.

VOOR WIE?

- ✓ Jongeren met een secundair diploma niveau 4 (doorstroom-en dubbele finaliteit) die nog enkele basisvaardigheden missen om succesvol te kunnen starten aan de opleidingen DAE, Devine of MCT in Howest.
- ✓ Studenten die gestart zijn in het hoger onderwijs maar niet genoeg achtergrondkennis hebben om de opleidingen DAE, Devine of MCT aan Howest succesvol te vervullen.

howest
hogeschool

athena
secundair onderwijs

WAAROM DEZE OPLEIDING VOLGEN?

Ideale tussenstap naar het hoger onderwijs

- ✓ 4 uur afstandsonderwijs voor extra flexibiliteit
- ✓ 20 uur les op op athena campus Pottelberg
- ✓ Exclusieve gastcolleges van lectoren uit opleidingen DAE, Devine en Multimedia en Creatieve Technologie
- ✓ Individueel traject op jouw maat
- ✓ 4 uur per week proef je van het hoger Onderwijs @howest campus The Level, Buda en The Core hét hart van onze creatieve digitale opleidingen

Vorbereiding op je toekomst

Je leert de theorie die je nodig hebt om verder te studeren in het hoger Onderwijs, gericht op digitale creatie. Ook krijg je enkele praktische skills in grafisch ontwerp mee, waardoor je een voorsprong hebt.

MEER INFORMATIE EN INSCHRIJVEN

- Inschrijven kan tot en met 31 januari 2025
- Meer info via info@athena-pottelberg.be
- 0468/ 14 34 26

MISSCHIEN SPREKEN DEZE OPLEIDINGEN JOU OOK AAN?

- **Digitale Vormgeving – Online & Offline Graphic Design**
Als creatieve doener laat je mensen versteld staan van jouw grafische designs
- **Digitale Vormgeving – Web Development & Design**
Als digitale enthousiasteling ontdek je hoe je websites, video's en interactieve 3D creëert.
- **Programmeren**
Voor computerwizards die innovatieve applicaties willen bouwen met moderne technologieën.

howest
hogeschool

Samenwerking met VTI Brugge

Pilootproject uitwerking 7^e jaar Voorbereiding op Hoger onderwijs

- Digitale leerpaden openstellen voor leerlingen en leerkrachten
(cijfervaardigheden, taalvaardigheden, computervaardigheden)
- Delen van materiaal om studievaardigheden en executieve functies te versterken
(bv. planning opmaken, tekst samenvatten, leren notuleren,...)
- Gemeenschappelijk gebruik van infrastructuur (bibliotheek)
- Kennismaken met het hoger onderwijs
(bv. kennismakingslessen per opleiding, proefstuderen, opleidingsmarkt, infosessie Hoger onderwijs toegelicht,...)
- Kans om een OLOD te volgen binnen eigen interesseveld
(bachelor of graduaat, contact of in afstand)

Wat nemen we mee?

Aanbod als soort plug-in systeem voor scholen SO → samenwerking op maat

- Algemene vorming
 - Digitale leerpaden taal- en cijfervaardigheden en computervaardigheden openstellen
- Studievaardigheden / executieve functies
 - Leerpaden en workshops voor leerkracht EN leerlingen (bij de start)
- Specifieke vakken
 - Project a Head Start: LIn volgen een opleidingsonderdeel HO
- Brug naar Hoger onderwijs
 - Gastcolleges lectoren, Proefstuderen, Duik in het hoger onderwijs
- Workshops en intervisie voor leerkrachten SO binnen een lerend netwerk
- Delen van infrastructuur
 - Gebruik bibliotheek, les op de campus Howest, leerplatform,...

Samenwerking als brug tussen SO en HO → Slaagkansen van starters in het HO vergroten

Van Naamloos jaar naar ... 7^e jaar voorbereidend op het Hoger Onderwijs

Gekker moet het niet worden

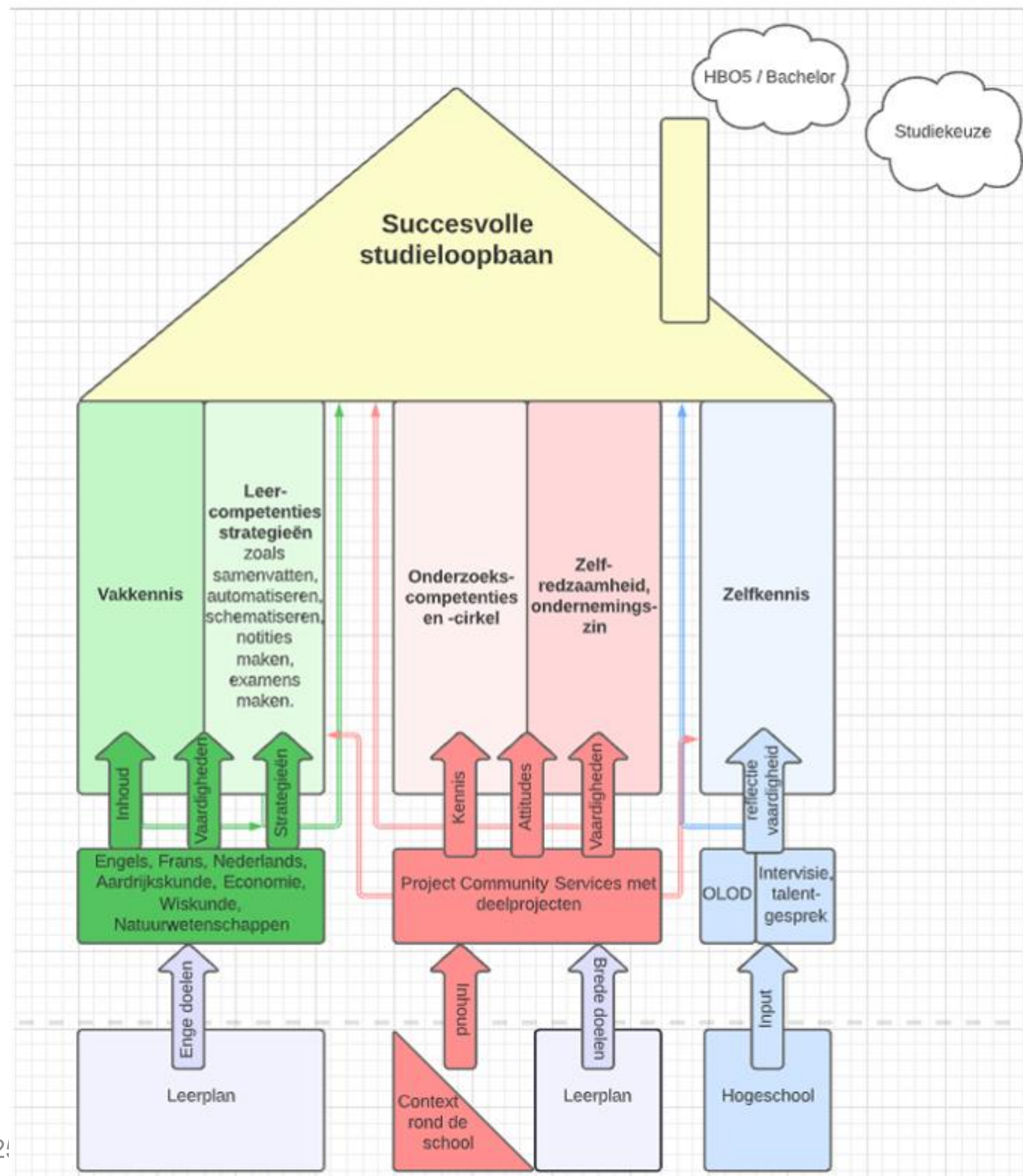
Op de planning

- Even terug in de tijd
- Huidige samenwerking
- Kansen voor de toekomst

Even terug in de tijd

Traditie van samenwerking voor 7VJ

- Stedelijk Onderwijs Antwerpen: SL Olympiade / Merit
- Start 2020-2021: 5^e jaar in de samenwerking:
 - Voortschrijdend inzicht
 - Samenwerkingsbeeld creëren
 - Elkaar versterkende samenwerking

Elkaar versterkende samenwerking

- Kennismaking Hoger onderwijs
- Integratie van leervaardigheden
- Warme overdracht van leerling-studenten
- Inhoud:
 - Pure vakkennis versterken
 - Project gericht werken en samenwerkingsattitudes

Volgen van OLOD's

- OpleidingsOnderdeel Hoger onderwijs:
 - Naar keuze MAAR:
 - Inhalen van gemiste leerstof
 - Zelfstandig studeren zonder planning
 - Bachelor niveau
 - Generiek:
 - Timing in groep
 - Geen koppeling aan inhoud / leervaardigheden
 - Niet doelgericht in leerproces

Ondersteuning intervisie en leervaardigheden

- Intervisie:
 - Inzicht in “wie ben ik” versterken (OLB)
 - AP lector
 - Eigen leerkrachten met opleiding lector
 - Positief ervaren door leerlingen
- Leervaardigheden en meta-cognitieve vaardigheden
 - AP lector maar weinig inbedding
 - Opleiding leraars door AP lector
 - Inbedding in vakken:
 - Aanbod?
 - Inoefenen?
 - Evalueren?

Drempelverlagend / warme overdracht

- Onthaal op de campus:
 - Wat is hoger onderwijs?
- Inschrijving digitale leeromgeving
- Halve dag / week les op een campus:
 - Voelen zich student
 - ! Effect op “regulier” leerling zijn van een SeO

Inschaling Digitap

- LEMO-test:
 - Leer- en motivatie 100 dagen
- Taalvaardigheid:
 - Academisch taalgebruik (keuze)
 - Remediëring
- Logisch redeneren:
 - Wiskunde niet letterlijk, wel analytisch denken

Lerend Netwerk

- Leerkrachten van verschillende 7e jaar samen:
 - Krachten
 - Uitdagingen
- Mogelijkheden / beperkingen in samenwerking HO

Huidige samenwerking

Wat we nu doen:

- Onthaalmoment op de opleiding
- Lerend netwerk
- Gebruik digitale leeromgeving
- Aanbod open seats mét vraag naar verwerkingsopdracht
- Focusgesprek einde schooljaar
- Expertisedeling
- 0,5 dag / week les op de campus door lkr SeO

Standaard aanbod

- **StudyChat** (www.studychat.be),
 - "Wat moet ik zeker weten?" : algemene infosessie.
 - "Hoe kies ik goed?" interactieve workshop
- **Workshops voor leerlingen**
- **Gecombineerde campusbezoeken, aangepast aan de noden van de doelgroep.**

Kansen voor de toekomst

Mogelijkheden voor de toekomst

- Aanvullen met inhoudelijke versterking?
 - Afhankelijk van keuzes in het leerplan:
 - Workshops
 - OLOD in graduaat
 - ...
 - Aanbod leervvaardigheden en OLB voor leerkrachten

Gesprekstabfels

KANSEN VOOR SAMENWERKING IN FUNCTIE VAN EEN SUCCESVOLLE START VAN ONZE LEERLINGEN IN HO

- ✦ Regionale gesprekstafels – per hogeschool
- ✦ Enkele topics en richtvragen om het gesprek aan te gaan
 - *Oriëntatie en profiel van leerlingen*
 - *Curriculum en kansen voor samenwerking*
 - *Lerend netwerk en intervisie voor leraren*
- ✦ 40-tal minuten – schuiven kan
- ✦ plenaire terugkoppeling

Gesprekstafels

TOPICS EN RICHTVRAGEN TER INSPIRATIE OP DE TAFELS

✦ Oriëntatie en profiel van leerlingen

Richtvragen: Hoe gaan scholen hun leerlingen oriënteren na het 6e jaar? Wat is het profiel van leerlingen die doorstromen naar het 7e jaar? Hoe kan hoger onderwijs beter inspelen op de diversiteit van profielen? Wat als een bacheloropleiding uiteindelijk toch (nog) niet het juiste vervolgpad blijkt?

✦ Curriculum en kansen voor samenwerking

Richtvragen: Hoe wordt het curriculum in secundaire scholen vormgegeven en waar liggen de kansen vanuit de samenwerking? Welke vakken/projecten ondersteunen de voorbereiding op het hoger onderwijs? Wat zijn de grootste drempels voor de overgang naar het hoger onderwijs en hoe kunnen we die samen verkleinen? Is er ruimte om een OLOD te volgen in het HO in het keuzeluik?

✦ Lerend Netwerk en intervisie voor leraren

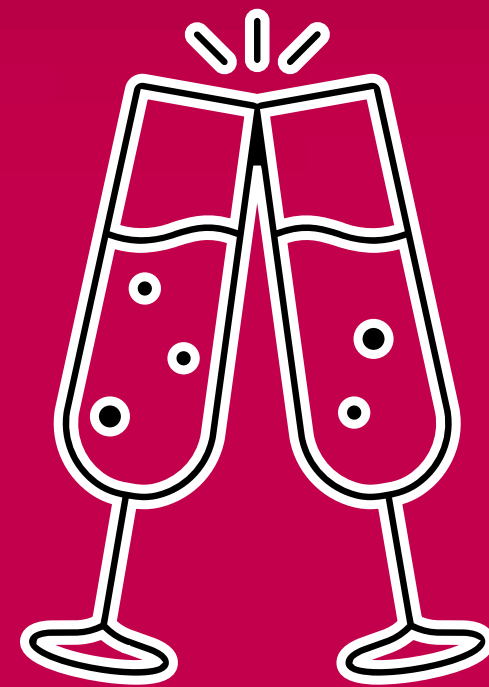
Richtvragen: Is er interesse op een lerend netwerk op te zetten tussen scholen en hogescholen? Welke samenwerkingsvormen bevorderen kennisdeling? Hoe kan intervisie tussen leraren en hogescholen bijdragen aan een betere voorbereiding?

Gesprekstafels

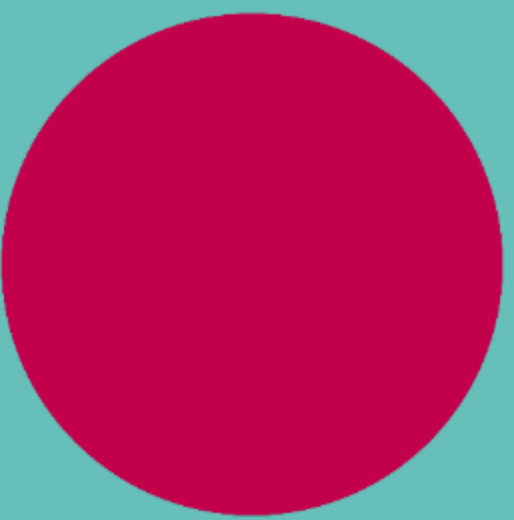
PLENAIRE TERUGKOPPELING UIT DE GESPREKSTAFELS

- ✦ Wat neem je mee uit de gesprekken?
- ✦ Welke eerstvolgende stappen ga je zetten?
- ✦ ...

Bedankt!

Go!

Go! Wij
bereiken
meer